No. 80. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag 4 Julij.

GOES

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

AANBESTEDING.

Op vrijdag den 12 julij 1861, des voormiddags ten 10 ure zal, onder nadere goedkeuring, door den commissaris des konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de gedeputeerde staten, en in bijzijn van den hoofdingenieur van den waterstaat in het 11de district, aan het lokaal van het provinciaal bestuur te Middelburg, worden aanbesteed in twaalf perceelen:

Het maken van buitengewone verdedigingswerken aan de oevers der calamiteuse polders Zuidkraaijert, Borsselen, Willem Anna, Wilhelmina en Oostbeveland, Stavenisse, Scherpenisse, Schouwen (district Flaauwers), Bruinisse, Nieuw Noordbeveland, Oud en Jong Breskens, Margaretha, Kleinen Huissens en Eendragt en Walsoorden.

Deze aanbestedingen zullen geschieden bij inschrijving en opbod, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken, aan dat van het provinciaal bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den 4den, 3den en 2den dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het bureau van den hoofdingenieur van den waterstaat jhr. J. R. T. Ortt, te Middelburg, voor de werken in het algemeen, alsmede bij de ingenieurs te Goes, te Zierikzee, te Breskens en te Neuzen voor de werken tot elks arrondissement behoorende.

's Gravenhage, 15 junij 1861.

Namens den minister van binnenlandsche zaken,
De secretaris-generaal,
J. SCHRÖDER.

NB. De gegadigden worden verzocht volledige billetten in te leveren, aanwijzende de namen, voornamen, beroepen en woonplaatsen van hen en hunne borgen en de sommen voluit geschreven.

Gedrukte billetten zijn te bekomen bij den drukker van het gewestelijk bestuur U. F. AUER.

Burgemeester en wethouders van Hoek maken bekend, dat de **Kermis** *in die gemeente dit jaar beginnen zal op* woensdag den 31 julij aanstaande.

Hoek, den 24 junij 1861.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
J. P. DRONKERS, burgemeester.
J. DIELEMAN, secretaris.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 3 julij.

Het provinciaal geregtshof in Zeeland heeft heden voormiddag uitspraak gedaan in de treurige zaak tegen Adriaan Polderman, van welker behandeling in de laatste dagen der afgeloopene week, door ons uitvoerige verslagen zijn medegedeeld.

Bij het zeer uitvoerig arrest, waarvan de voorlezing ruim een half uur duurde, is door het hof onder anderen overwogen: dat, zoo wel uit de bekentenis van den beschuldigde als uit de verklaring van onder eede gehoorde getuigen, blijkt dat zich in de laatste jaren tusschen Adriaan Polderman en zijne wettige huisvrouw Maatje Kodde herhaaldelijk oneenigheden hebben voorgedaan, zoo dat zelfs in julij 1859 geneeskundige hulp voor de vrouw die een zenuwtoeval had is moeten worden ingeroepen, terwijl in de daaraanvolgende maand de vrouw bij hare vrienden gevlugt is en sporen droeg van gewelddadige mishandelingen door den man; dat Maatje Kodde reeds in april of mei 1860 pogingen heeft aangewend tot *scheiding van tafel en bed, doch de verschillende feiten door* haar aangevoerd haren raadslieden niet genoeg bewijsbaar voorkwamen om eene regtsvordering op te steunen, daar beide echtelieden steeds alleen woonden, zonder dienstbode; dat, volgens mededeeling der vrouw en bekentenis van den beschuldigde, zoo bij de instructie als ter teregtzitting, laatstgenoemde in de week van 20—26 mei 1860, toen beide reeds afzonderlijk sliepen, haar bed is genaderd en zich met den arm op haren hals heeft gelegd, doch bij welke gelegenheid de vrouw zich heeft ontzet door de halsknoopen van den borstrok des mans te grijpen en om te draaijen; dat eene later beproefde vrijwillige scheiding is afgestuit op den onwil van den man; dat de vrouw eenigen tijd afzonderlijk heeft gewoond doch op 20 augustus 1860 de gemeenschappelijke woning weder betrok, waarna er eene betere verstandhouding tusschen de echtgenooten schijnt geheerscht te hebben, tot op 1 october door hen bijgewoond is de scheiding van den boedel der ouders van Maatje Kodde; dat er weder oneenigheden zijn voortgesproten uit de bekende terughouding door de vrouw van een briefje op de wisselbank te zijnen name, groot ruim f 4600, zijnde het bedrag van haar erfdeel, zoo wel als over het aanleggen van die geldsom; *dat de beschuldigde omstreeks* kersdag 1860 op het slot zijner voordeur een sleutel heeft doen vervaardigen, waardoor die deur weder alleen van buiten *kon worden geopend; dat Polderman in den laten avond van* zondag 20 januarij reeds herhaaldelijk heeft beproefd het vertrek waar zijne vrouw sliep in te komen, doch, haar *wakende vindende, terugging; dat de vrouw herhaaldelijk* haren angst, ja zelfs vrees voor haar leven, te kennen gaf; dat beschuldigde herhaalde malen zijne vrouw bedreigingen toevoegde; dat op den 23 januarij jl. aan hem is beteekend een verzoekschrift van de vrouw aan den president der arrondissements regtbank alhier, tot het instellen eener vordering tot scheiding, op grond van verkwisting zijnerzijds, terwijl genoemde president had geappointeerd dat beide den daaraan volgenden maandag middag ten 12 ure voor hem zouden verschijnen; dat de woning inmiddels zoo veel doenlijk door rijks veldwachters is bewaakt, en een hunner zelfs op den avond van 27 januarij onder eenig voorwendsel nog kortelijk is binnen geweest, en zich daarop heeft verwijderd; dat de vrouw niet verscheen op het bepaalde uur, en uit de spoedig daarop ingestelde geregtelijke instructie bleek dat zij was omgekomen; dat beschuldigde, na aanvankelijk te hebben voorgewend van niets te weten, volledig en omstandig heeft bekend dat hij zich in den avond van zondag 27 januarij jl., omstreeks ten 9 ure had te bed begeven en de komst zijner vrouw bespied, korten tijd later stil opstond, toen naar hem geslagen werd door zijne vrouw met een ijzeren vuurlepel, welke hij afnam en waarmede hij op de vroeger omstandig *vermelde* wijze den *doodslag* beging *welken hij door* verstikking voleindigde; dat deze opgave wordt bevestigd door het verslag der geneeskundigen, belast met de geregtelijke lijkschouwing; *dat echter geen spoor van eenige worsteling* is aangetroffen. Na de verdere ijzingwekkende bijzonderheden van het begraven en later vinden van het lijk te hebben opgesomd, *wordt bij* het arrest verder overwogen dat dit lijk door de betrekkingen, getuigen en later ook door beschuldigde is erkend als dat van Maatje Kodde; dat uit het scheikundig onderzoek van een gevonden bedlaken, peluw en een wagenhuif gebleken is dat deze vlekken van menschenbloed bevatteden. Derhalve is aangenomen dat overtuigend in regten vast staat dat Maatje Kodde in den nacht van den 27 op den 28 januarij 1861 in de echtelijke woning op gewelddadige wijze is om het leven gebragt, en voorts dat niemand anders dan de beschuldigde de dader is, daar, onaangezien zijne bekentenis, alle sporen in en om de woning zijn gevonden, waar hij zich alleen met de vrouw bevond, terwijl hij nimmer heeft voorgegeven zich van zijne woning te hebben verwijderd.

Voorts is aangenomen dat ten volle blijkt dat Polderman die misdaad moedwillig heeft bedreven, en met betrekking tot den voorbedachten rade dat de reeks van handelingen, de voorafgegane poging tot worging, het later des avonds herhaald binnentreden van het slaapvertrek der vrouw, het overbrengen van zijn bed naar de kamer waar ook de vrouw sliep, de voorafgegane bedreigingen in verband met den op 27 januarij volvoerden doodslag, bewijzen dat het denkbeeld daartoe reeds lang te voren bij hem was opgevat; dat de toedragt van het volvoerde feit, het bestaan van een welberaden wil en een vooraf opgenomen voornemen bewijst; dat beschul*digde toch niet slechts zijne vrouw heeft geslagen en versmoord* maar vooraf te bed overrompeld, terwijl van geenerlei worsteling blijkt; dat eerst ter teregtzitting door hem is voorgewend *dat hij zijn bed verliet om* der vrouw het opstaan en de verstandhouding met een ander persoon te beletten, waarvan ten processe niet alleen niets blijkt, maar hetwelk alsdan toch alleen van invloed kan geweest zijn op het tijdstip waarop het vooraf beraamde plan is volvoerd.

Op deze gronden is Adriaan Polderman schuldig verklaard aan het hem bij acte van beschuldiging te laste gelegde feit, gekwalificeerd als moedwilligen doodslag met voorbedachten rade, gepleegd op zijne wettige huisvrouw Maatje Kodde, en derhalve overeenkomstig de conclusie van het openbaar ministerie, volgens de artt. 295, 296, 297 en 302 wetboek van strafregt, art. 1 der wet van den 29 junij 1854 (staatsblad no. 102), art. 36 wetboek van strafregt en de artt. 207 en 216 wetboek van strafvordering, veroordeeld tot de straf des doods, uit te voeren op een schavot binnen Middelburg, en voorts in de kosten, met aanplakking van het arrest te Middelburg en St. Laurens, enz.

Te midden eener plegtige stilte gaf de voorzitter den veroordeelde te kennen, dat de wet hem drie vrije dagen toekent om van dit arrest in cassatie te komen, indien hij mogt vermeenen dat daartoe termen bestaan.

Daarop rigtte hij de volgende woorden tot hem:

Adriaan Polderman! De moeijelijke taak van uwe regters is vervuld. Ik heb het vonnis des doods u aangezegd.

De vrouw, aan wie gij eenmaal liefde hebt gezworen, zij is door u op de gruwzaamste wijze vermoord.

De hand, die gij haar eenmaal tot teeken van trouw hebt toegereikt, heeft haar het leven benomen.

Wat gij wildet verbergen voor de menschen, het is, door Gods bestel, aan het licht gebragt.

De menschelijke geregtigheid, de wet uwes lands, eischt uwe straf.

Veroordeelde tot den dood! Zijn er slechts weinige dagen levens u nog gegund, besteed ze om te komen tot inkeer, tot schuldbesef, tot diep berouw.

Leg af die koelheid, die onverschilligheid, die geveinsde gerustheid, welke gij hier voor uwe regters hebt vertoond.

Teruggekeerd naar uwen kerker, stort dáár u neder voor God, den alomtegenwoordigen, den regtvaardigen God.

Waardeer den bijstand der edele mannen, der evangeliedienaren, die, met onbezweken trouw, zoo menig uur u toewijden, die u wijzen op den Eenige, den Christus, die de zonde haatte maar nooit den zondaar afwees.

Besef het, gevoel het, tot welk een afgrond van misdaad, van zonde, gij zijt vervallen.

Bidt! niet slechts met woorden der lippen, maar met de verzuchtingen van een gebroken hart.

Hebt gij door uwe misdaad het aardsche leven verbeurd — daar is een ander, een eeuwig leven.

Uw wel of wee voor de eeuwigheid — 't hangt af van uw schuldbesef, van uw diep berouw, van uw ootmoedig en volhardend smeeken om genade.

Genade van Hem, die regtvaardig is, maar ook goedertieren en barmhartig.

Verlaat deze vierschaar, en hoor dit laatste woord, het is de voorbede, die in het hart uwer regters oprijst:

God zij uwe ziele genadig!

Mag men verwachten dat de beschuldigde, zoo wel bij de voorlezing van het arrest als bij de toespraak, die door den waarnemenden voorzitter met hoogen ernst en aandoening geuit werd, hevig zal getroffen geweest zijn, uiterlijk was daarvan weinig blijkbaar.

Op de zeer talrijke menigte, welke zich zoo wel op de *gereserveerde plaatsen als daar buiten verzameld had,* maakte de geheele plegtigheid een diepen indruk.

De gewone zomervergadering der provinciale staten van Zeeland is gisteren avond alhier geopend. Van die zitting geven wij hierachter een meer omstandig verslag.

De leden zijn gedeeltelijk tegen heden en anderdeels tegen vrijdag genoodigd op een diner bij den commissaris des konings, terwijl hunnerzijds op donderdag namiddag aan den commissaris een diner zal worden aangeboden op de bovenzaal der societeit Sint Joris.

Wij hebben een exemplaar ontvangen van het verslag van den toestand der provincie Zeeland, door gedeputeerde staten uitgebragt naar het voorschrift van art. 162 der provinciale wet. Van dat verslag zullen wij eerlang weder een uittreksel mededeelen. Door de meerdere uitgebreidheid, welke wij in den laatsten tijd gegeven hebben aan de verslagen van verschillende gemeenten in dit gewest, komt het ons echter voor dat wij bij onze lezers bekendheid met verschillende onderwerpen mogen veronderstellen, zoodat bedoeld overzigt merkelijk zal kunnen bekort worden.

Gisteren avond en nacht was, bij een helderen sterrenhemel een prachtige komeet voor het ongewapend oog zigtbaar. De buitengewoon heldere kern bevond zich in de nabijheid van *het sterrenbeeld de Groote Beer, en de zeer lange staart, die* in de nabijheid van de kern zeer helder was, spreidde zich, in breedte en lichtsterkte allengs verminderende, over eene zeer aanmerkelijke uitgestrektheid van den hemel uit. Ongetwijfeld is deze komeet, even als de komeet van Donati, die bij velen nog versch in het geheugen ligt, eene van de schoonste die in de laatste jaren werden waargenomen. Ongeveer middernacht was de staart het beste in hare geheele uitgestrektheid te volgen.

Van de militiewet zijn gisteren door de tweede kamer de zes eerste artikelen aangenomen: art. 1 na aanneming van een amendement van den heer Heemskerk Az., strekkende om de sterkte der militie op 55000 man te brengen en te bepalen, dat zij zoo veel mogelijk uit vrijwilligers zal bestaan. De amendementen van den heer Thorbecke zijn verworpen.

De mededeeling van een meer uitvoerig verslag zijn wij genoodzaakt tot een volgend nommer uit te stellen.

Heden is de geheele zitting besteed aan de behandeling van het ontwerp der zeemilitie. Art. 7, bepalende dat een deel van elke ligting voor de dienst ter zee wordt bestemd, is aangenomen met een door de regering overgenomen amendement van den heer ter Bruggen Hugenholtz, om deze alleen uit vrijwilligers te doen bestaan en geene lotelingen voor de zeemilitie aan te wijzen.

Daarop is eerst art. 147 in behandeling genomen en vervangen door een amendement van den heer ter Bruggen Hugenholtz naar het zelfde beginsel. Eindelijk zijn de artt. 8 en 9 aangenomen en is bepaald dat artt. 10 en 11 zullen worden aangehouden tot na het 5de hoofdstuk. De beraadslaging over art. 12 (het dienstnemen van minderjarigen zonder toestemming) is daarop aangevangen.

De heer dr. C. A. van Renterghem te Goes, eigenaar van een belangrijk deel in de ambachtsheerlijkheden van Bath, Rilland en Schoudée en eenige schorren enz., heeft zich bij een zeer uitvoerig adres gewend tot de tweede kamer der staten generaal. Daarin zijn de bezwaren uiteengezet, welke adressant heeft tegen de geslotene dading tusschen de regering en de Maatschappij tot indijking der op- en aanwassen in de Ooster-Schelde, welke hij verzoekt dat niet bij de wet bekrachtigd moge worden.

---

* Wij vernemen dat de opzigter der gemeentewegen en werken te Goes in zijne betrekking is gesuspendeerd en het voorstel tot zijn ontslag eerstdaags in den raad zal worden behandeld.

---

* Op maandag 1 julij had te Zuidzande plaats eene buitengewone vergadering van ingelanden in de watering van Cadzand, om te beslissen omtrent de al of niet toetreding tot het ontworpen plan eener nieuwe uitwatering voor verschillende noodlijdende polders in het voormalig 4de district van Zeeland.

Met 62 tegen 4 stemmen werd door die vergadering besloten, aan de voorgedragene nieuwe uitwatering deel te nemen, en daaraan de geldelijke bijdrage van f 25 per bunder te leveren.

Na het nemen van dit gewigtig besluit, werd, op voorstel der directie, met bijna algemeene stemmen het besluit genomen om aan eenen te leggen grindweg van Nieuwvliet naar het Sluissche veer eene contributie gedurende 13 jaren te verleenen van 40 à 50 cents per bunder, tot teruggave van het te vragen renteloos voorschot uit de provinciale kas.

Eindelijk werd der vergadering medegedeeld, dat door mevrouw de weduwe P. Hennequin te Sluis, ten behoeve van het fonds voor den daar te stellen weg, eene geldelijke bijdrage zal worden verleend van zes duizend gulden, indien aan het ontworpen plan zal worden toegevoegd een zijtak van af het dorp Retranchement.

Dat het vernemen van dit zoo edelmoedig besluit met luide toejuiching door de vergadering werd ontvangen, zal wel niet behoeven te worden gezegd.

De minister van marine heeft bekend gemaakt dat het examen der aspiranten voor de betrekking van adelborst 3e klasse bij het Koninklijk instituut voor de marine, op maandag 22 julij e. k. te 's Hage zal aanvangen.

De jury van bekrooning der kunstwerken thans te 's Gravenhage tentoongesteld, heeft den uitslag harer werkzaamheden bekend gemaakt. De eerepenningen zijn toegekend voor de buitenlandsche kunstenaars aan: O. Achenbach, E. E. Hillemacher, J. Robie. mevrouw H. Ronner; voor de nederlandsche kunstenaars aan: A. Allebé, C. Bisschop, J. W. van Borselen, P. J. H. Cuypers (voor de bouwkundige teekeningen), W. J. Martens (bij loting met A. Mollinger) en P. Stortenbeker.

Uit 's Gravenhage meldt men aan den Noordbrabanter, dat de regering aan de tweede kamer een wetsontwerp zal indienen tot het vervaardigen van een bronzen munt. Tevens zouden de tegenwoordige centen buiten circulatie gesteld, en behalve stukken van 1 en ½ cent ook van 2½ gemunt worden.

Aan de Koninklijke akademie te Delft, is voldoend examen afgelegd voor de betrekking van Oostindisch ambtenaar 1ste klasse, door de heeren: Mr. I. Bousquet, mr. W. K. baron van Dedem, mr. P. Deketh, jhr. mr. H. G. B. Nahuijs en mr. H. Semler.

Het kommando van de bondsvesting Luxemburg verlangt, uit hoofde van de uitbreiding der vestingwerken ten gevolge van den aanleg der spoorwegen, dat de bezetting, die in gewone tijden 7000 man bedraagt, voortaan op het maximum, te weten op 9600 man, zal worden gebragt.

Het Nederlandsch zendeling-genootschap heeft de 6 eerste maanden dezes jaars, aan giften en legaten, ontvangen de kapitale som van f 15,548,83.

Uit Amsterdam wordt gemeld dat Ristori omstreeks de helft dezer maand te Leeuwarden en Groningen een paar voorstellingen geven zal.

Men schrijft uit Vlaardingen 30 junij aan de Amst. courant:

„Heden avond ten 7 ure is de eerste haringjager aangekomen, medebrengende 43 tonnen haring, waarvan 30 tonnen volle en 13 ton maatjesharing. Onmiddellijk na de aankomst zijn daarvan de gebruikelijke geschenken aan Z. M. den koning verzonden. De aangebragte haring is van uitmuntende kwaliteit. Morgen verwacht men den tweeden jager, daar deze die tonnen van slechts vier schepen heeft overgenomen."

Het zal voorzeker den schaakliefhebbers hier te lande aangenaam zijn te vernemen, dat de beroemde Anderssen van Breslau, de winner van het in 1851 te Londen gehoudene schaaktournooi, den 8 dezer Rotterdam bezoeken en er eenige dagen vertoeven zal, om met de voornaamste schaakspelers in Nederland kennis te maken. Van wege het aldaar bestaande schaakgenootschap „Vermaak door oefening" worden voorloopige maatregelen genomen, ten einde den beroemden meester op eene waardige wijze te ontvangen, en hem in de gelegenheid te stellen zijn doel zoo veel mogelijk te bereiken.
(*Nieuwe rotterdamsche courant.*)

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergunning verleend aan de heeren W. A. baron de Constant Rebecque, A. J. U. baron van Wassenaer en W. E. J. baron van Wassenaer tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van eereridder der Johanniter orde van Pruissen.

Benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, [illegible] A. Stuart, secretaris van het hoofdbestuur der Vereeniging tot zedelijke verbetering der gevangenen te Amsterdam.

KANTONGEREGTEN. Benoemd tot kantonregter te Sluis, mr. A. J. Hazenberg, plaatsvervangend kantonregter en advocaat te Leiden, en te Cortgene, jhr. mr. W. E. van Panhuys, advocaat te Middelburg.

BURGEMEESTERS. Benoemd tot burgemeester der gemeente Zaamslag, L. van Dixhoorn.

Kerk- en schoolnieuws.

Jl. zondag heeft de heer J. van der Meulen, predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente te Arnemuiden, aldaar zijne afscheidsrede gehouden, daarbij sprekende naar aanleiding van Filip. I : 27.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijksafkondiging den 30 junij: F. Bulterijs. jm. 26 j. met B. van der Zee, jd. 27 j. L. C. Poerstamper, jm. 26 j. met J. M. Siebols, jd. 32 j. P. L. Klaassen, weduwn, 41 j. met J. van Dalen, jd. 37 j. F. A. Rijnberg, jm. 37 j. met H. C. Moerbeek, jd. 24 j. J. Bon, jm. 34 j. met W. D. Vreke, wed. 36 j. K. M. Schot, jm. 22 j. met A. van Dis, jd. 27 j. S. van Straten, jm. 37 j. met S. Wijzenbeek, jd. 23 j.

Vlissingen, van 22 tot 29 junij.

Gehuwd: J. H. Schuurkamp, jm. 25 j. met C. Bebelaar, jd. 27 j. G. C. A. Handeler, jm. 37 j. met J. M. P. Donsen, jd. 22 j. C. de Ruijter, jm. 26 j. met W. M. v. d. Bos, jd. 25 j.

Bevallen: J. Bos geb. v. d. Vijver, z. H. Fou geb. Zwart, d. J. Benee geb. van der Kamp, z. N. Clouting geb. Bostelaar, d.

Overleden: A. J. de Wit, d. 11 m. L. Neerings, jm. 23 j. M. Janse, man van H. Gelderblom, 42 j. J. A. Bos, z. 5 d.

Goes, van 22 tot 29 junij.

Gehuwd: J. P. Smolders, jm. 21 j. met K. J. Minor, jd. 22 j.

Bevallen: S. Schouwenburg geb. van Offenbeek, d. M. Kerpel geb. Janse van Noordwijk, d. A. P. Groenhof geb. Wondergem, d.

Overleden: C. Hendriks, z. 3 j.

Zierikzee, van 22 tot 29 junij.

Gehuwd: W. v. Steyn, jm. 27 j. met J. v. Manen, jd. 21 j.

Bevallen: J. Berrevoets geb. ten Harink, d.

Overleden: M. Westplate, d. 5 j. H. van Dijke, d. 2 j. L. Metselaar, z. 6 m.

Hulst, van 15 tot 30 junij.

Bevallen: C. M. de Weert geb. Kurfmaker, d. J. Smit geb. Buijs, z.

Overleden: A. de Schaepmeester, z. 10 m.

Thermometerstand.

1 julij 's av. 11 u. 60 gr.
2 „ 's morg. 7 u. 62 „ 's midd. 1 u. 64 gr. 's av. 11 u. 58 gr.
3 „ 's morg. 7 u. 59 „ 's midd. 1 u. 62 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Zitting van maandag 1 julij.

MILITIEWET.

De beraadslagingen over de militiewet werden heden voortgezet. De vergadering maakte een aanvang met de discussie over de artikelen.

Art. 1 van het regeringsontwerp luidt:

„Jaarlijks geschiedt eene ligting voor de militie.

„Zij bedraagt niet meer dan één man op elke drie honderd inwoners.

„Dit getal wordt jaarlijks berekend naar de op den 31 december van het vorige jaar in het rijk aanwezige bevolking."

De heer Thorbecke stelt voor dit artikel te vervangen door het volgende:

„De militie wordt zoo veel mogelijk uit vrijwilligers zamengesteld.

„Bij gebrek aan genoegzame vrijwilligers, wordt zij voltallig gemaakt door lotelingen uit de ingezetenen, die op den 1 januarij van elk jaar hun 20ste jaar zijn ingetreden.

„De inschrijving geschiedt een jaar te voren."

Werd dit amendement aangenomen, dan zou dus de sterkte der militie niet meer van het bedrag der bevolking afhangen, dewijl de daartoe betrekkelijke maatstaf uit het artikel is geligt, maar ook zou men in de eerste plaats vrijwilligers moeten trachten te bekomen, ten einde zoo min mogelijk lotelingen noodig te hebben.

De eerste alinea van art. 2 van het regeringsontwerp luidt:

„De hoegrootheid van elke ligting en van het daarin door elke provincie te dragen aandeel, wordt jaarlijks door ons bepaald bij een in het staatsblad te plaatsen besluit."

Dit wil de heer Thorbecke eenvoudig vervangen door de woorden: „De hoegrootheid van elke ligting wordt jaarlijks door de wet bepaald."

Deze wijziging eischt dus voor de bepaling van het bedrag eener ligting het gezag der wet, in plaats van een koninklijk besluit of met andere woorden een bloote administratieve maatregel.

Tot aan art. 5 stelt de heer Thorbecke nog eenige kleine wijzigingen voor, die uit de reeds genoemde voortvloeijen.

De heer *Thorbecke* lichtte zijne amendementen toe. Zijns inziens werd in de eerste alinea van het regerings-ontwerp het voorschrift der grondwet omgekeerd, die verlangt dat de militie in de eerste plaats uit vrijwilligers zal worden zamengesteld; ook kunnen alleen vrijwilligers geacht worden van den militairen stand hun beroep te maken. Wel is waar zegt art. 5 van het ontwerp ook, dat elke ligting zoo veel mogelijk uit vrijwilligers moet worden zamengesteld, doch de bewoordingen van dat artikel zijn niet juist. Het werven van vrijwilligers moet echter de gestadige en niet enkel de jaarlijksche zorg der regering zijn. Volgens de grondwet is de militie of moest zij zijn een afzonderlijk, voltallig ligchaam van gewapende magt. De tweede alinea van art. 1 streed tegen art. 189 der grondwet, en de sterkte van het leger moest ook niet geregeld worden naar de sterkte der bevolking, maar naar de behoefte, en daar deze door de omstandigheden telkens wijzigingen ondergaat, is het een vereischte dat de sterkte der militie jaarlijks bij de wet geregeld worde.

De heer *Storm van 's Gravesande*, die tot zijn leedwezen bij de algemeene beraadslagingen niet had kunnen tegenwoordig zijn, was voor het ontwerp en tegen de amendementen. Zijns inziens beweerde de heer Thorbecke ten onregte, dat de grondwet een afzonderlijk ligchaam van militie wilde. Hij keurde de regeling van de sterkte en inrigting der militie bij eene jaarlijksche wet juist daarom af, omdat dan jaarlijks de onderwerpen van het krijgswezen op nieuw zouden worden ter sprake gebragt. De bevolking was verder bij het wetsontwerp alleen tot maatstaf voor de sterkte der militie aangenomen, omdat daarop in het voorloopig verslag over het vorige ontwerp door de meeste leden was aangedrongen.

De heer *Thorbecke* hield vol, dat de grondwet een afzonderlijk militiekorps op het oog heeft, en dat alleen de bestaande behoefte tot maatstaf voor de sterkte der gewapende magt moest worden genomen. De jaarlijksche discussie over de wet tot regeling der sterkte, zou de beraadslaging over de begrooting van oorlog bekorten.

De heer *van Nispen van Sevenaer* was het evenmin met het amendement als met het wetsontwerp eens. Op beide had hij aanmerking. De uiterst zwakke stem van dezen redenaar en zijne zenuwachtige wijze van spreken maakt het echter onmogelijk hem in zijne argumentatie te volgen.

De heer *Wintgens* had geen bezwaar om het amendement aan te nemen. Hij achtte de zamenvoeging van de militie met het leger grondwettig en mogelijk.

Volgens den heer *Mackay* beantwoordde het amendement meer dan het artikel der regeringsvoordragt aan den eisch der grondwet. Hij had er echter bezwaar tegen, dat de vrijwilligers van het staande leger zouden worden ingelijfd bij de militie. De grondwet maakt een duidelijk onderscheid, doordien de vrijwilligers van het leger worden aangeworven en die voor de militie zich zelven komen aanmelden. Spreker wenschte te weten, wat de heer Thorbecke onder de behoefte verstond, waarnaar de sterkte zou moeten berekend worden.

De heer *Dommer van Poldersveldt* verklaarde zich tegen het amendement, en keurde die jaarlijksche bespreking der zaken van de krijgsmagt af, terwijl hij vreesde dat de zaak zelve weder tot meerdere kosten zou leiden, en dat in ieder geval de aanneming van het amendement de wet zelve in gevaar zou brengen.

De heer *Heemskerk Az.* vreesde ook, dat de aanneming van het amendement een verhoogden druk voor de ingezetenen ten gevolge zou hebben. De jaarlijksche regeling was zijns inziens in strijd met de grondwet, die aan een vast cijfer der militie heeft gedacht.

De heer *van Heemstra*, minister van binnenlandsche zaken, bestreed het amendement en trachtte uiteen te zetten, dat er vrijwilligers-miliciens en vrijwilligers voor het staande leger zijn, hetgeen door eenige leden was tegengesproken. De zamenstelling der armee uit korpsen van het leger en korpsen der militie was nergens in de grondwet verboden en bestaat nu reeds meer dan veertig jaren; doch de oplossing van het vaste leger in de militie zou eene schending van de grondwet zijn. De vaststelling van de sterkte der militie bij eene jaarlijksche wet keurde de minister af, en hij vond daartoe ook geen voorschrift in de grondwet. Hij was ten slotte van oordeel, dat ten gevolge van het amendement een zwaarder druk op de ingezetenen zou kunnen gelegd worden dan naar den maatstaf der regering, één man op elke 300 ingezetenen.

Ook de heer *de Casembroot*, minister van oorlog, bestreed de amendementen. Art. 1 daarvan achtte hij in strijd met de grondwet en art. 2 met de belangen van het leger. Het onderscheid tusschen vrijwilliger-milicien en vrijwilliger bij het staande leger moest, zijns inziens, behouden blijven. De minister zag voor de ingezetenen meer waarborg tegen druk in het bij de wetsvoordragt voorgestelde maximum dan in eene jaarlijks wederkeerende wet, waardoor de sterkte van het leger geheel op losse schroeven zou worden gesteld.

De heer *van Bosse* ondersteunde daarentegen het amendement, even als de heer *van der Linden*, die de van deze zijde reeds aangevoerde argumenten nog nader uiteen zette en aandrong. Hij beweerde dat thans reeds in gewone tijden 1700 man meer werden geligt dan volgens de eigene berekening van het gouvernement noodig is.

Na dat ook de heer *van Heemstra* zijne tegenwerpingen nog nader had verduidelijkt en de heer *de Casembroot* er had bijgevoegd dat aan de eischen der defensie niet voldaan is, wanneer het gezamenlijke cijfer der vrijwilligers met de lotelingen niet 52,000 man bedraagt, werden de discussien wegens het ver gevorderde uur verdaagd tot dingsdag.

Zomervergadering der provinciale staten van Zeeland.

Avondzitting van den 2 julij.

Tegenwoordig: de commissaris des konings, voorzitter, 27, later 31 leden en de griffier.

Afwezig: met kennisgeving, de heeren Becius, Kakebeeke, Schout Velthuys, Sergeant, Hombach, Benteyn en F. van Deinse, en zonder kennisgeving, de heeren Blaaubeen, van den Bosch, Hoelands Janssen en Vis.

De voorzitter opent de zomervergadering in naam des konings en herinnert daarna dat in de hoofdkiesdistricten Middelburg en Tholen, ter vervanging van de heeren mr. M. F. Lantsheer en W. J. van Voorst Catshoek, die hun ontslag hebben genomen, tot leden der staten zijn verkozen de heeren mr. T. A. Lambrechtsen en M. W. J. de Visser. Overeenkomstig zijn voorstel worden de door die heeren ingezondene geloofsbrieven tot onderzoek gesteld in handen eener commissie, tot leden waarvan hij aanwijst de heeren Cau, Uyttenhooven en de Lange.

De zitting wordt geschorst gedurende den tijd dat die commissie zich tot dat onderzoek verwijdert.

Teruggekeerd, brengt zij verslag uit bij monde van den heer Cau, waarvan de conclusie strekt om beide heeren als leden toe te laten. Dienovereenkomstig wordt besloten, terwijl de griffier hen ter vergadering binnenleidt, waarna zij in handen des voorzitters de voorgeschrevene eeden afleggen en zitting nemen.

Van het gedrukte verslag over den toestand der provincie over het jaar 1860, wordt den leden een exemplaar ter hand gesteld.

Voor kennisgeving worden hierop aangenomen de navolgende ingekomene stukken:

a. koninklijk besluit van den 3 *december* 1860 *no.* 10, houdende magtiging op gedeputeerde staten: 1. om achtervolgens het besluit der staten van den 9 november 1860 no. 17, de kosten van het maken van een grindweg met wachthuisje en wat daartoe behoort, ter verbetering van het veer over het Sloe, geraamd op f 3300, te bestrijden uit den post voor onvoorziene uitgaven der begrooting van de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1860; 2. om naar aanleiding van het besluit der staten van den 9 november 1860, no. 7, van en op posten der genoemde begrooting af- en over te schrijven f 1200, ter bestrijding der kosten van aankoop van 200 exemplaren van de door de heeren A. Magielse en J. J. Brandt vervaardigde kaart van de provincie Zeeland;

b. idem van den 19 december 1860, no. 63, houdende goedkeuring der besluiten van de staten: 1. van den 9 november 1860, no. 20, tot het aangaan eener geldleening ten laste der provincie van f 28000, voor de verbetering der middelen van gemeenschap in de provincie Zeeland, 2. van den 9 november 1860, no. 22, houdende wijziging der begrooting van de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over het dienstjaar 1861.

c. een brief van den minister van binnenlandsche zaken van den 7 december 1860, no. 170, 5e afdeeling, houdende mededeeling van Zr. Ms. beschikking op de adressen van de gemeenteraden van Clinge en St. Philipsland, om toepassing van art. 36 der wet op het lager onderwijs, wat betreft de kosten van nieuwe schoollocalen en onderwijzerswoningen in die gemeenten;

d. idem van den 14 januarij 1861, *no.* 305, *5e afdeeling*, met extract uit Zr. Ms. besluit van den 10 bevorens, no. 57, houdende beschikking op de adressen der gemeenteraden van Clinge en Nieuwvliet, om toepassing van voorschreven wetsartikel, wat betreft de gewone kosten van het lager onderwijs dier gemeenten;

e. idem van den 14 januarij 1861, no. 310, 5e afdeeling, strekkende ten geleide der door z. exc., krachtens magtiging des konings, genomene beschikkingen op de adressen der gemeentebesturen van Hengstdijk, Philippine, Retranchement, Scherpenisse, St. Annaland en Zaamslag, om toepassing van bovengenoemd wetsartikel, wat betreft de gewone kosten van het lager onderwijs dier gemeenten, uitgezonderd de gemeente St. Annaland, waar het de kosten van vergrooting van het schoollocaal geldt;

f. idem van den 6 mei 1861, no. 241, 5e afdeeling, met afschrift van Zr. Ms. besluit van den 1 bevorens, no. 54, regelende onder anderen de bijdragen van de provincie en het rijk in de kosten van den bouw van een nieuw schoollocaal te Zuidzande, alsmede van den aankoop van een huis voor onderwijzerswoning aldaar.

Bij het sub *c* genoemde, deelt de voorzitter mede dat de gemeenteraad van St. Philipsland later tot het besluit is gekomen, om van de te zijnen opzigte genomene gunstige beschikking geen gebruik te maken, aangezien door de oprigting eener bijzondere school de behoefte is verminderd.

De navolgende, gedrukt aan de leden rondgedeelde voorstellen van gedeputeerde staten:

a. omtrent het adres van den gemeenteraad van Sas van Gent, om toepassing van art. 36 *der wet op het lager onderwijs*, voor de daarstelling van een nieuw schoollocaal;

b. omtrent het adres van den gemeenteraad van Eede, om toepassing van voorschreven wetsartikel, wat betreft de kosten van het lager onderwijs dier gemeente;

c. omtrent het adres van den gemeenteraad van Duivendijke, om toepassing van voorschreven wetsartikel, met betrekking tot den bouw van een nieuw schoollocaal en onderwijzerswoning aldaar, en tot het toekennen eener jaarlijksche tegemoetkoming voor de instandhouding dier gebouwen;

d. betrekkelijk een nader verzoekschrift van den gemeenteraad van Vrouwepolder, aangaande de toepassing van meergenoemd wetsartikel, ter zake van de kosten van den bouw van een nieuw schoollocaal met onderwijzerswoning te Vrouwepolder;

e. nader voorstel, nopens de verzoekschriften van de gemeenteraden van Hengstdijk en Philippine, om toepassing van voorschreven wetsartikel, wat betreft de gewone kosten van het lager onderwijs dier gemeenten;

f. betrekkelijk den voorgenomen aanleg van een pontenveer tusschen Kortgeen en Wolphaartsdijk;

g. betreffende de heffing van opcenten voor de calamiteuse polders in 1862;

h. tot onderhandsche verpachting van het overzetveer van het Sloe;

i. tot *onderhandsche verpachting van het overzetveer van* Gorishoek;

benevens de verantwoording van gedeputeerde staten wegens de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, over 1859;

de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur voor zoo veel het rijksbestuur is, voor 1862;

de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, voor 1862, met een voorstel van gedeputeerde staten, betreffende de te heffen opcenten op de grond- en personele belastingen ten behoeve der provincie; worden naar de afdeelingen verzonden.

Een ingekomen adres van J. M. Ceelen wed. van Hertum, om weder met eene gratificatie te worden begunstigd, zal gelijktijdig met de begrooting in behandeling worden genomen.

Verder geschiedt door den heer griffier voorlezing van de navolgende ingekomen verzoekschriften:

I. van Ph. Pikaar c. s., schippers te Yerseke, om verbetering der haven aldaar;

II. van den gemeenteraad van Retranchement, om een subsidie uit de provinciale fondsen voor wegsverbetering;

en III. van J. H. C. Kakebeeke Gz. c. s. te Goes, houdende verzoek tot het verleenen van een afkeurend advies op een casu quo door gedeputeerde staten te doene voorstel tot heffing van opcenten voor de calamiteuse polders in 1862.

De beide eerste zullen worden verzonden naar de straks te benoemen commissie voor de verzoekschriften, terwijl het derde ter griffie wordt gedeponeerd ter inzage van de leden, om daarop zoodanig acht te slaan als zij zullen vermeenen te behooren bij de behandeling van het daartoe betrekkelijk voorstel.

Evens eens wordt ter griffie gedeponeerd een ingekomen verslag van den toestand van het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Dordrecht over 1860.

Overgaande tot de benoeming eener commissie voor de verzoekschriften en geen der leden wenschende dat zulks door de vergadering geschiedt, wijst de voorzitter tot hare leden aan de heeren Fokker, Hammacher en Bybau.

De benoeming van een buitengewoon lid van gedeputeerde staten wordt vastgesteld tegen de eerstvolgende bijeenkomst.

Voor kennisgeving wordt alsnog aangenomen de mededeeling des voorzitters dat de presentielijsten der vergaderingen van gedeputeerde staten, volgens art. 86 der provinciale wet, en een staat van al de provinciale ambtenaren en bedienden, volgens art. 11 der instructie voor gedeputeerde staten, ter griffie zijn nedergelegd ter inzage van de leden.

De vergadering gaat hierop over tot hare splitsing in afdeelingen, waarbij worden aangewezen als te behooren tot de *eerste afdeeling*, de heeren de Visser, de Jonge van Ellemeet, J. L. de Jonge, Callenfels, Onghena, Hoogenboom, Mazure, van der Have en Dronkers, en als leden van gedeputeerde staten de heeren Becius en van der Bilt;

tweede afdeeling, de heeren Uyttenhooven, Vader, de Smidt, Moolenburg, de Lange, Verhagen, Egberts Risseeuw, Pierssens en van Eck, en als leden van gedeputeerde staten de heeren van Citters en Fokker, en

derde afdeeling, de heeren Hammacher, Snijder, Bybau, Cau, W. M. H. de Jonge, Lambrechtsen, H. J. van Deinse en de Casembroot, benevens de heeren Sprenger en Buteux, als leden van gedeputeerde staten.

De vergadering besluit hierop de bepaling der eerstvolgende bijeenkomst over te laten aan den voorzitter, waarna deze zitting wordt gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 29 junij. Gisteren in het hoogerhuis hadden beraadslagingen plaats over de oostersche aangelegenheden. Lord Stratford, die door zijn langdurig verblijf als vertegenwoordiger onzer regering in Turkye geacht wordt den staatkundigen toestand daar in allen deele te kennen en zeker een grooten invloed op den gang van het bestuur had, gaf den wensch te kennen dat het engelsche gouvernement de integriteit van Turkye zou beschermen en den nieuwen sultan, even als zijn voorganger, de oogen openen voor de intriges van vijandelijk gezinde mogendheden. In antwoord daarop, zeide lord Wodehouse dat men de verzekering ontvangen had dat de nieuwe sultan geene verandering in het regeringstelsel brengen zal, maar dat in de binnenlandsche aangelegenheden nuttige hervormingen zullen plaats grijpen. Wanneer, voegde *hij er bij, de nieuwe sultan de onpartijdige raadgevingen volgt* die zijne bondgenooten hem geven, zullen, en de groote hulpbronnen zijns rijks tracht te ontwikkelen, terwijl hij te gelijker tijd regelmaat in zijne financien brengt en zich van eerlijke mannen omringt, dan is het nog niet te laat om het turksche rijk een tijdperk van welvaart te zien intreden. Men vleit zich dat de fransch-russische intriges zullen te kort schieten en Engelands invloed zal zegenpralen.

Lord Hardwicke uitte de meening dat Engelands staatkunde van tusschenkomst in de zaken des turkschen rijks veeleer tot verzwakking dan tot versterking daarvan gestrekt heeft. Turkye, meende hij, kon zijne levenskracht niet anders herkrijgen dan door volgens de turksche wetten geregeerd te worden, en hij begreep niet hoe eene christen mogendheid raadgevingen verstrekken kon die goed door een volk konden worden opgenomen welks wetten in den koran vervat zijn, en dat werkelijk onder een theocratisch bewind leeft. Een sultan, zoo ging hij voort, die zoodanige raadgevingen aannam en tot regelen van zijn gedrag stelde, zou door zijne onderdanen als een christenhond beschouwd worden, en zijne staatkunde zou onvermijdelijke rampen na zich slepen. Om de denkbeelden der westersche mogendheden voor de turken aannemelijk te maken, zouden de turken vooraf christenen moeten worden. Deze redewisseling eindigde met de verklaring van lord Stratford dat hij nadere mededeelingen der op *de turksche zaken betrekkelijke stukken vragen zal, ten einde* de zaak van alle kanten te kunnen beschouwen.

Duitschland.

Weenen 1 julij. Het ministerie zal in de eerstvolgende zitting van den rijksraad verslag doen van de omtrent Hongarye genomen maatregelen.

Aan den hongaarschen landdag is een koninklijk rescript gerigt, waarin verklaard wordt dat het adres, als illoyaal en strijdig met de regten der kroon, niet kan worden aangenomen, onder uitnoodiging om het adres, wat vorm en inhoud betreft, te wijzigen, bij gebreke waarvan de landdag ontbonden zal worden.

— De staatsbegrooting van ontvangsten en uitgaven voor het financiëel jaar 1862 zal eerstdaags aan de beide huizen van den rijksraad worden voorgelegd. Men zegt dat de gezamenlijke behoeften 362,536,000, de geraamde inkomsten slechts 298,599,800 weener gulden bedragen, zoo dat het deficit, hetwelk door buitengewone middelen gedekt moet worden, 63,936,200 gulden bedragen zou. De uitgaven voor het departement van oorlog zijn op ongeveer 165 millioen, derhalve, in weêrwil van den staat van vrede, op 65 millioen hooger dan vroeger geraamd. Daarbij komt dat de inkomsten der belastingen in Hongarye aanzienlijk beneden de raming gebleven zijn, zoo zelfs dat dit mindere, alleen over een tijdvak van vijf maanden, namelijk van november tot maart, 9,998,103 gulden bedraagt.

— De algemeene verwachting is zeer hoog gespannen op een waarlijk reuzen-concert, dat de kapelmeester Jozef Strauss *in den loop van den zomer hier zal geven.* Tot medewerking daaraan zullen de muziekanten van alle orchesten dezer stad, alsmede zeer vele dilettanten en alle weener muziekkapellen worden geëngageerd. Het aantal strijkinstrumenten, bij name violen en alten, zal alleen 500—600 bedragen, terwijl 50 tot 60 bassen worden vereischt; van elders zullen nog vele violoncellisten en klarinettisten daartoe medewerken.

Kassel 1 julij. Na dat de tweede kamer van Keurhessen het voorstel der commissie betrekkelijk de wederinvoering der constitutie van 1831 had aangenomen, heeft de regeringscommissaris het besluit voorgelezen waarbij die kamer ontbonden wordt.

Frankrijk.

Parijs 29 junij. De keizer houdt zich te Fontainebleau ijverig bezig met zijn werk over Julius Cesar. Naar men verzekert, dicteert hij gedurende vier uren daags zijn secretaris, den heer Mocquard, ter voltooijing van *dit* werk.

— Men verzekert dat prins Napoleon binnen eenige dagen alhier terug wordt verwacht, ten einde na het vertrek des keizers naar Vichy, in zijne plaats den ministerraad te kunnen presideren.

Italie.

Maandag avond heeft de heer Ricasoli in de kamer van afgevaardigden de verklaring herhaald dat het bezit van Rome voor Italie eene onvermijdelijke noodzakelijkheid is, maar er tevens bijgevoegd dat de voltooijing van dat groote werk *slechts diende te geschieden met de toestemming en medewer*king van Frankrijk en onder het geven van waarborgen voor de vrijheid en onafhankelijkheid der kerk, die haar zullen in staat stellen terug te keeren tot de zuiverheid van het godsdienstig gevoel, de eenvoudigheid der zeden en de gestrengheid van tucht, die haar oorsprong zoo roemrijk en eerbiedwaardig gemaakt hebben.

De minister drukte zich aldus uit: De italiaansche zaak heeft de algemeene sympathie en zij kan nog op bondgenooten rekenen. De erkenning door Engeland is een nieuw bewijs van het vertrouwen dat wij inboezemen, en wij vertrouwen dat ook dit voorbeeld navolging zal vinden. Europa — dank het beginsel van niet-tusschenkomst — zal het weldra eens zijn om onze nationaliteit plegtig te bevestigen en het onbetwistbaar regt te erkennen, dat wij bezitten om de nationaliteit van Italie volkomen te maken.

Er is over afstand van grondgebied gesproken, maar dat denkbeeld verwerp ik met verontwaardiging. De koninklijke *regering, ik zeg het eens voor altijd, kent niet eene palm* grondgebied in Italie die zou kunnen afgestaan worden. Zij wil niets afstaan en zal ook volstrekt niets afstaan.

De koninklijke regering ziet slechts op een nationaal grondgebied dat zij te beschermen heeft. Zij ziet op Rome en Venetie, en daarheen rigt zij de smarten, de wenschen, de hoop en de voornemens der natie. De regering gevoelt al het gewigt der taak welker vervulling men van haar verwacht. Zij is besloten haar te vervullen en zal ze met Gods hulp ook vervullen.

Eene gunstige gelegenheid die wordt voorbereid zal binnen kort den weg tot Venetie openen. Laat ons inmiddels aan Rome denken: naar Rome willen wij onze schreden rigten. Zoo lang Rome in een staatkundig opzigt van ons zal gescheiden zijn, zoo lang zal het overige Italie een brandpunt van intriges en zamenzweringen zijn en evenzoo een voortdurend beletsel voor de openbare orde. Voor de italianen is het bezit van Rome niet alleen een regt, maar eene onmiskenbare *noodzakelijkheid.* Wij *willen ons niet naar Rome begeven* door middel van oproerige ongepaste en vermetele bewegingen, waardoor wij de nationale zaak verdacht zouden maken; wij willen er heen trekken in overeenstemming met Frankrijk, niet vernielende maar opbouwende; door aan de kerk den weg te wijzen tot hervormingen welke zij zelf moet vol-

brengen; door haar vrijheid en onafhankelijkheid te verschaffen die haar zullen nopen zich te herstellen in de zuiverheid van het godsdienstig gevoel, de eenvoudigheid van zeden en de gestrenge tucht die haar in vorige tijden zoo roemrijk en eerbiedwaardig maakten, opdat zij eindelijk openlijk en opregt afstand doe van een gezag dat met het groote denkbeeld harer instelling in strijd is.

De regering ontveinst zich de bezwaren harer taak niet; aan de belangrijkheid der zaak ontleent zij moed en vertrouwen.

Deze rede werd herhaaldelijk door de levendigste bijvalsbetuigingen afgebroken.

De wet betrekkelijk de nationale leening is aangenomen met 242 tegen 14 stemmen.

— Volgens sommigen heeft keizer Napoleon een eigenhandigen brief aan den paus geschreven, waarin de redenen voor de *erkenning van het koningrijk Italie nader* uiteen gezet werden, onder bijvoeging dat hij nimmer de zaak van den heiligen stoel verlaten, maar in tegendeel zorgen zou, dat zijne onafhankelijkheid ongedeerd bleef. In den geheelen toon van den brief moet echter onder beleefde vormen doorstralen, dat het wereldlijk gezag van den paus zeer weinig van den keizer heeft te hopen.

Spanje.

Daar de keizer van Marokko verklaard heeft, niet bij magte te zijn aan zijne verpligtingen te voldoen tot het betalen van de geldelijke schadevergoeding aan Spanje, heeft laatstgenoemde besloten Tetuan (dat tot dusverre door spaansche troepen bezet is gebleven, ten einde de naleving van het vredestractaat te verzekeren), tot grondgebied van Spanje te verklaren, en voorts van alle eischen jegens Marokko af te zien. Men begrijpt dat Marokko zoo goed als niets kan doen *om dit te beletten. Maar het is eene andere vraag*, welke houding Engeland thans zal aannemen. Tijdens den oorlog tusschen Spanje en Marokko heeft het meer dan eens zich doen gelden, en het resultaat der destijds gevoerde onderhandelingen was dat Spanje jegens Engeland zich verbonden had, den oorlog niet dienstbaar te maken aan veroveringen. Het is niet onwaarschijnlijk dat Engeland zich nu daarop zal beroepen. In allen gevalle zal de verhouding tusschen Spanje en Groot-Brittanje nog van minder gunstigen aard worden, want het is zeker dat Gibraltar iets van zijn gewigt voor de Middellandsche zee zal verliezen, wanneer Tetuan in het bezit van eene europesche mogendheid komt.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 3 julij.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 39¼. Lijnolie op zes weken f 32¼

Prijzen van effecten.

Amsterdam 3 julij.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	63¾
	dito Nationale dito	3 „	75¾
	dito dito dito	4 „	—
	Aand. Handelmaatschappij	4½ „	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 „	103⅛
	Certific. Hope & co.	4 „	76½
	dito dito 1855, 6de serie	5 „	95⅛
	dito	6 „	57
	Aand. spoorweg		190½
	Leening 1860	4½ „	89¾
Polen.	Schatkistobligatien	4 „	76⅛
Spanje.	Obligatien	1¼ „	42¼
	dito binnenlandsch	3 „	47¼
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 „	46
	dito amsterdamsche	5 „	69⅛
	dito nationale	5 „	54
	dito 1847/1852	2½ „	—
	Bank actien	3 „	—
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ „	54¼
Portugal.	Obligatien	3 „	$46\frac{9}{16}$
	dito nieuwe	3 „	46¼
Grenada.	dito		15
Venezuela.	dito	2½ „	17½
Illinois.	dito	7 „	87½
Mexico.	dito	3 „	22⅛

Londen, 2 julij, ten 12 ure. Consols 89⅞.

Weenen, 2 julij. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,30.

Parijs, 2 julij. (*slotpr.*) 4½ *pct. compt.* —,— 3 *pct.* 67.70

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 1 julij.

Metalliek f 21,05; Napelsche f 22,75; Diverse engelsche in £ f 11,85; Engelsche Russen f 11,85; Fransche f 55,93¾; Belgische f 56,—; Pruissische f 35,—; Spaansche piasters f 2,39; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 62,87½; Russische in zilveren roebels f 32,75; Poolsche in fl. f 27,50; Nationale metalliek f 29,07½; Dollars f 2,44

Zeetijdingen.

Sedert den 29 junij zijn ter reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Ursus Minore*, gez. Thorbuse, Kragere; *Marie*, gez. Nygaard, Neustad; *Hermana*, gez. Andersen, *Sophie Elise*, gez. Stubei, *William*, gez. Müller. *Hercules*, gez. Reetz, *Dovrette*, gez. Niemann, allen van Riga; *Johanna*, gez. Bliedekker, IJsstad; *Arethuse*, gez. Rhetz, *Arnold*, gez. Ebert, *To Tostre*, gez. Abrahamse, allen van Dantzig; *Kiel*, gez. Boil, *Sophie Marie*, gez. Bees, *Maria*, gez. Brinck, *Friedrich*, gez. Zeplie, *Courier*, gez. Christianse, *Sophie*, gez. Kramere, *Urania*, gez. Anderse, *Fidelio*, gez. Dorlmer, allen uit de Oostzee; *Hoppet*, gez. Ruter, Fredrikshafen; *Johanna*, gez. Bakhofen. *Columba*, gez. Luther, *Minna*, gez. Lewen, *Achillus*, gez. Wolter, *Diana*, gez. Clausen, allen van Stralsund; *Pfeil*, gez. Lemcke, *Charlotte*, gez. Jense, beiden van Memel; *Diana*, gez. Breckwoldt, Gothenburg; *Sicka*, gez. Douwes, Stokholm; *Rudolf*, gez. Brandt, Neustad; *Harmonie*, gez. Raddatz, Stettin; *Prospere*, gez. Fahn, *Cort Adler*, gez. Gring, beiden van Rostock; *Max*, gez. Huding, Kiel; *Lochristo*, gez. Nifors, Liverpool; *Tanger*, gez. J. Olsen, *Georg Washington*, gez. Andersen, beiden van Drammen; *Fortuna*, gez. Larsen, Hernosand; *John & Jenefer*, gez. Elley, Fowey; *Louise*, gez. Carrere, Requejade; *W. R. Beebe*, gez. Crawford, . . .; *Mainis*, gez. Blomstöm, Falmouth.

Advertentien.

Op den 1 Julij 1861 overleed Mevrouw de Weduwe H. MULDER, *geboren* MOSSELMAN.

Middelburg, 1 Julij 1861.

Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijn geliefde Echtgenoot CAREL AUGUST KLEIN, in den ouderdom van 71 jaren.

M. F. KLEIN, geb. DE CLOEDT.

Algemeene en bijzondere kennisgeving aan Vrienden en Begunstigers.

De genen welke nog eenige vordering mogten hebben ten laste de Nalatenschap, of iets mogten verschuldigd zijn aan den Boedel van wijlen Jongvrouw SUZANNA PETRONELLA MEYNERS, overleden op den 21 Maart 1861, gelieven daarvan opgave of betaling te doen vóór den 15 Julij eerstkomende, ten Kantore van den Notaris WOUTERSEN, op de Markt binnen deze Stad

De Ingezetenen van Vlissingen, welke van den Vice-Admiraal DE SMIT VAN DEN BROECKE of van diens Zoon de Adelborst 1ste klasse iets te vorderen hebben, gelieven hunne Rekeningen in te zenden aan den Heer Mr. P. J. CALLENFELS, Kantonregter aldaar.

HERIJK DER MATEN EN GEWIGTEN.

De ARRONDISSEMENTS IJKER verwittigt den belanghebbenden, dat voor de nog overige IJkpligtigen te Middelburg zal worden gevaceerd van Vrijdag den 5 Julij tot en met Zaturdag 13 Julij, van 8 — 12 ure.

De Arrondissements IJker,
NAGTGLAS.

TENTOONSTELLING HAARLEM.

De Secretaris der alhier gevestigde Sub-commissie voor de Nationale Tentoonstelling van Nijverheid te Haarlem geeft bij deze kennis, dat bij hem verkrijgbaar zijn **LOTEN** in de **Loterij van Voorwerpen** afkomstig uit genoemde Tentoonstelling: de prijs van het LOT is DRIE GULDEN. Het Plan dier Verloting ligt mede bij hem ter inzage.

De Secretaris voornoemd,
J. W. DE RAAD.

PUBLIEKE VERKOOPING op Regterlijke autorisatie, op Woensdag den 10 Julij 1861, des voormiddags om 11 ure, op het Strand te **Zoutelande**, van het Noordsche

WRAK: MARIE SOPHIE,

gevoerd door Kapitein MELSOM, van Antwerpen naar Memel bestemd, alsmede circa 20,000 **Dakpannen**; en op Vrijdag den 12den, om 11 ure,

te **Vlissingen**, in de Nieuwstraat, van den geheelen

INVENTARIS,

bestaande in Ankers, Kettingen, Zeilen, Tuigagie, Rondhout en eenig Proviand, Camaliebaand en circa 5000 **Dakpannen**.

Informatien te bekomen bij den Heer J. SMITH, Zweedsch en Noordsch Vice-consul.

OPENBARE VERKOOPINGEN
IN DE GEMEENTE COLIJNSPLAAT.

De Eerzame Weduwe en Erfgenamen van P. C. POLS zullen, door het ministerie van den te Colijnsplaat residerenden Notaris L. VAN DER MOER, aldaar, publiek veilen en verkoopen:

Op **Woensdag** den **17 Julij 1861**, des namiddags ten 3 ure, in de Herberg HET WAPEN VAN ZEELAND,

DE VRUCHTEN TE VELDE,

liggende in de Landerijen welke op den 19 Junij ll. door genoemde Weduwe en Erven, publiek verkocht zijn (voor zoo ver die Vruchten aan hen zijn verbleven);

En op **Woensdag** den **24 Julij 1861**, des voormiddags ten 9 ure, op de Hofstede DIJKZIGT,

7 Werk- en 4 jonge Paarden, 7 Melkkoeijen, 3 Vaarzen, 4 Kalvers, 2 groote en diverse kleine **Varkens, 2 Karnhonden**, eene partij Hoenders en Eenden, een **Huifwagen**, drie **Mestwagens**, een Klaverwagentje, eene Kar, eene Narreslede, 2 Waalsche en 3 gewone Ploegen, diverse Eggen, een Rolblok, een Molbord en verder Bouw-, zoo mede eene partij Melkgereedschap; voorts eene groote partij **Brandhout** en eenig **Huisraad**.

Alles breeder bij Aanplakbiljetten vermeld.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

Ten overstaan van den Notaris D. UYTTENHOOVEN zal de Ondernemer van Publieke Verkoopingen D. BUCHEL, in het STADS VERKOOPHUIS te **Vlissingen**, op Woensdag den 24 Julij 1861, des morgens ten 10 ure, presenteren te verkoopen

EEN INBOEDEL,

bestaande in een Chiffonnière, Linnekast, Ronde Tafels, Stoelen, Kagchel, Hangklok, Spiegels, Schilderijen, Bedd met toebehooren, Koper-, Tin-, Blik-, Glas- en Aardewerk, twee Gouden Kettingen, dito Ringen, Zilveren Knip en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Daags te voren voor een ieder te zien.

Die genen welke Goederen verlangen bij te brengen, adresseren zich bij bovengemelden Ondernemer.

PRIJS-VERMINDERING.

Alle ZOMER-ARTIKELEN zijn tot veel verminderde prijzen te koop bij

LANGENDELFT, B 146. **K. BAART.**

Twintig stuks Eiken en Greinen **BALKEN**, van onderscheidene dikte en 5½ El lang, alsmede 19 El **Hagterwerk**, zeer goed om te verplaatsen, benevens eene partij **Metselsteen** en **Brik**. Te bevragen bij

A. A. DE BRUYNE, te Veere,

De ondergeteekende, Eigenaar geworden zijnde van het Huis zijns Schoonvaders, wijlen de Heer H. VAN DER POEL, heeft de eer te berigten dat hij die **AFFAIRE** van heden af voor zijne rekening zal voortzetten, en onder belofte eener soliede en propere bediening hoopt hij zich de gunst zijner Stad- en Landgenooten meer en meer waardig te toonen.

Middelburg, 3 Julij 1861. C. BOER.

De genen welke vermeenen regt te hebben op een **Mes met Zilveren Hecht**, gemerkt L. M., besloten in eene Schede, op Zaturdag den 29 Junij jongstleden gevonden op den Noordstraatweg, digt bij Serooskerke, kunnen hetzelve, tegen betaling der kosten dezer Advertentie, bij den Burgemeester der Gemeente Serooskerke terug bekomen.

De Burgemeester,
P. MELIS.

URBANUS-PILLEN,

BEREID VOLGENS HET ALOUDE EN ECHTE RECEPT,
waarop men in het bijzonder attent maakt,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **spijsvertering**: zij zijn uitmuntend tegen de **Gal, scherpte** *in het* **Bloed** en **uitslag** der **Huid**: zij zijn zacht laxerend en slijmafdrijvend.

Verzegelde Doozen van 37½ cent en dubbele Doozen van 75 en 150 cent zijn in onderstaande Depots verkrijgbaar:

Hulst, Th. Annaert.	Sas van Gent, J. Thompson.
Middelburg, J. F. Stades, Apotheker op Spuibrug.	Tholen, F. J. Maas.
	Vlissingen, S. M. Smit Buchel.
Oostburg, A. J. Bronswijk.	Yzendijke, Beslin v. d. Putte.
Neuzen, G. W. Houtzager.	Zierikzee, F. J. V. la Brand,

Tegen Augustus aanstaande

worden, op een vrolijk gelegen **Buiten** nabij **Breda**, bij een Heer en eene Dame van de H. G., gevraagd eene **KEUKENMEID**, die een Burger Pot kan koken, en eene **WERKMEID**. Vereischten zijn: dat men goede bewijzen zal kunnen erlangen, zoo van zedelijk gedrag als van bekwaamheid voor het werk en goed humeur. — Loon *f* **60** —, dat bij een lang verblijf wordt verhoogd. Adres: met franco Brieven onder de lett. R., bij de Boekhandelaars BROESE & COMP. te BREDA.

Tegen *November* eene **Keukenmeid** benoodigd bij Mevr. BOOGAERT — VAN HEECKEREN, op Steenhove.

Met toestemming van den Burgemeester te **Veere** zal op den 18 Julij aanstaande, voor alle Liefhebbers, naar **den Ring gereden worden** op eene nieuwe Zandbaan aan den KAMPVEERSCHEN TOREN, bij

J. H. ROLAND.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Julij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	4	's morg.	8,30	Vrijdag	5	's morg.	6 ure.
Vrijdag	5	„	9,30	Zaturdag	6	„	7
Zaturdag	6	„	10,30	Zondag	7	„	7
Zondag	7	„	11	Maandag	8	„	8,30
Maandag	8	„	11,30	Dingsdag	9	„	8,30
Dingsdag	9	's midd.	12 ure.	Woensdag	10	„	8,30
Donderdag	11	's morg.	6	Vrijdag	12	„	10,30
Vrijdag	12	„	6	Zaturdag	13	„	10,30
Zaturdag	13	„	6	Zondag	14	„	10,30
Zondag	14	„	6	Maandag	15	„	10,30
Maandag	15	„	6	Dingsdag	16	„	10,30
Dingsdag	16	„	6	Woensdag	17	's midd.	12 „

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.